

pucsot híz, vállára bundát vet. Az ablakról elhúzza a firhangot és kibámul a fehér éccakába.

...Az a hegy ott a Dealu Calului, a balkéz felől a Talharu vége suvad meredeken a patakba. A kapun túl a domboldal szelíd lankája ereszkedik lefelé, messze-messze, odáig, ahol a két hegy között a patak erdős torka kezdődik. Falu csak azon túl van, ott, ahová a szem innen nem lát már. És hátul is, a kút megett is hegy, fenyegető, szinte a portára boruló tarfejű hegy: a Talharu. És ez a hegyek közé zárt világ itt, melyet most kemény, fagyos hó borít csillogva, sziporkázva a hold világában, ez a kemény, kietlen, nagyságosan hallgató, szomorúan elhagyott világ, ez a Pojána.

Eszébe jut, ami öt esztendő előtt volt. A - vidám, ragyogó, nyüzsgő város. Ahol emberek voltak, élet volt; igazi, élő élet. Ahol ifjú volt az ő ura és neve dicsőséges reménység. Ahol gyönyörűség volt és teremtés a munka és ösmeretlen a gond. Akkor, ott vidáman kacagott, ha az ura pénzt küldött valahová az isten hátamegé, hogy abból egy vedlett, öreg portát tatarozzanak és egy elvadult sovány kertbe fákat ültessenek azok a vén emberek, akik akkor ott egy régi élet folytatásai voltak. Gond nélkül kacagott akkor, sejtelve nélkül a jövődönnek. Vidáman kacagott új világban élő ifjú urának ósdi, furcsa rögésméjén, a Pojánán, a vad varjűfészken valahol a zord hegyek között.

S lám, idekerült. Idekerült, amikor minden felborult, amit bohó lelkükkel eddig biztosnak tudtak és a tengersok szépségből, az egész gyönyörűséges világból nem maradt számukra más, mint éppencsak ez a kacagató — Pojána.

És négy esztendeje érzi ezeket a komoly hegyeket. Négy esztendeje nyomja ez a súlyos világ itt, ez az embertelen csend, ezek a rettenetes kövek, ezek a suhogó erdők, ez a konokul, reménytelenül zordon élet. Négy esztendeje várja a háború végét és négy esztendeje tusakodik itt merő egyedül egy panaszos szó nélkül. Mert hogy egyszer mégis vége lesz és kezdődhetik megint a régi élet ott, az emberek között, ahonnan a sors idesororta, ahol majd elfelejtheti a hegyeket, az erdőket, mindent-mindent, ami olyan kegyetlenül, keserűen, elviselhetetlenül nehéz.

...Ősszel hazakerült az ura és egy decemberi napon mondta: „Utazom Pestre“. Karácsonyra már itthon is volt és hozta az ajándékot: „Rendben van, fiam. Mihelyt tavaszodik, megyünk innen.“

Soha-soha ilyen boldog karácsonya nem volt. Soha-soha...

*

...Künn kínosan vonított fel a kutya, hogy az asszonyba belenyilallott az irtózat. Merőn néz a holdas világba: az ezüstösen villogó hegyoldal, az erdő alatt fekete pontok és a kutya most már dühösen ugat. Összeborzong: — Farkasok!

Ledobja a bundát, lerúgja a papucsokat és ágyába bújik.

Aztán nagy keserűség gyűl a torkára, fojtja, fojtogatja és az asszony, ama kevély szép Baló Anna, álomba sirja magát.

Hogy az ura mikor feküdt le, azt már nem érte ébren...

*

Katonák jöttek fel a Pojánába haton és velük Rusz Jákob, a magyarósi kisbíró. Fegyvereket szedni jöttek.

Gál Jankó két puskát adott oda nekik; egy katona-fegyvert és

egy vadászpuskát, meg egy zacskó töltést.

— Nincsen más fegyver a háznál? — kérdezte a káplár.

— Nincsen.

— Jó lesz eladni, ha van.

— Nincs.

— Megmottozzuk a házat.

— Csináljatok, amit akartok.

A katonák bejárták a házat, a pincét, a padlást. A pajtát és a csürt is. Nem kaptak semmit és elmentek.

*

Telt az idő, talán egy hónap, vagy talán több is. Ki számítja az időt olyan szigorúan most? És a tél is olyan lassan akar meghalni. A Pojánát súlyosan nyomja a fagyos hó és az embereket a halottas csendesség. Gál Jankó valamikor vidám, beszédes ember volt, de minthogyha megnémült volna most. Az asszony pedig, az is szorosra fogja a száját. Végzi

rendesen a magáét: a ház tiszta, az étel idejére készen; a fehérnemű se rongyos, de tovább semmi...

Megint katonák jöttek és velük egy tiszt. Szénát rekviráltak és elvitték a kis sárga bricskát a belévaló két lóval.

Mikor elmentek, Jankó oda-szólt a feleségének:

— Hunyadra se járhat jóideig most már...

Kinn állottak a tornácon; néztek a sárga szekerük után. És ekkor vette észre Anna először, hogy az ura megváltozott. Eddig erre nem ügyelt. Orcája megnyúlt, szegletes lett és éles barázdák szántódtak belé; szeme mélyen ül a csontboltozatban és a haja is, lám abban is csillog egy-egy fehér szál. A vállát meg mintha nyomná valami láthatatlan teher. Megvénült az ura.

A **MEINL** név

régóta egyértelmű a legjobb minőséggel.

Ha Meinl-árut vásárol,

jól és megelégedésére szolgálják ki.

Hirneünnök nem propagandának,

hanem a közönség itéletének köszön-

hetjük. * Győződjék meg Ön is.

MEINL GYULA

KÁVÉBEHOZATALI R.-T.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB KÁVÉSZAKÜZLETE

ALAPITVA: 1862

65 FIOKÜZLET BUDAPESTEN ÉS VIDÉKI NAGYOBB VÁROSOKBAN

It is well known